

มาตรการและหลักเกณฑ์ใหม่ ในการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มอัญมณี

ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรเป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นจากฐานการบริโภคทั่วไป เริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 แทนภาษีการค้าที่ถูกยกเลิกไป โดยผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มได้แก่ ผู้ขายสินค้าและผู้ให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพในราชอาณาจักร (ตามกฎหมายเรียกว่าผู้ประกอบการ) และผู้นำเข้าสินค้า ทั้งนี้ไม่ว่าชนิดใด ทอดใด และไม่ว่าประกอบกิจการในรูปของบุคคลธรรมดา บริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ ทั้งนี้ปัจจุบันเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 7

ความสำคัญของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศทั้งในด้านการนำเงินตราเข้าสู่ประเทศจากการส่งออกสินค้าไปยังตลาดโลก การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า และการจ้างงานจำนวนมาก โดยปี 2552 อัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าส่งออกอันดับที่ 3 ของประเทศด้วยมูลค่าการส่งออกถึง 3.3 แสนล้านบาท อีกทั้งยังมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 26 ต่อปี (ค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกตั้งแต่ปี 2548-2552) ส่วนด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มนั้นอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับมีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าสูงตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ กล่าวคืออุตสาหกรรมต้นน้ำมีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่วัตถุดิบอัญมณีอย่างเช่นพลอยก่อนด้วยการหุงหรือเผาพลอยเพื่อปรับปรุงคุณภาพพลอยให้มีความใสยิ่งขึ้น เพื่อเปลี่ยนสี เพิ่ม/ลดสี และลดมลทินในเนื้อพลอย ทำให้พลอยดังกล่าวมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น รวมไปถึงการเจียรไน สร้างเหลี่ยมมุมเพื่อสะท้อนแสงที่ตกกระทบทำให้อัญมณีมีประกายสวยงาม อัญมณีที่ผ่านการปรับปรุงคุณภาพด้วยการเผาและการเจียรไนจะมีมูลค่าเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 5-40 ขึ้นอยู่กับประเภทและขนาดของอัญมณี หากผู้เผามีทักษะสูงอาจสร้างมูลค่าเพิ่มให้ทวียิ่งขึ้นอีก ส่วนอุตสาหกรรมปลายน้ำหรืออุตสาหกรรมเครื่องประดับได้สร้างมูลค่าเพิ่มให้สูงขึ้นอีกหลายเท่าตัวด้วยการนำอัญมณีเจียรไนแล้วตกแต่งบนตัวเรือนเครื่องประดับซึ่งในขั้นตอนนี้หากมีการออกแบบสินค้าให้เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคและมีการตลาดอย่างเพียงพอก็จะยิ่งช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สูงขึ้นอีก ตลอดจนส่งผลให้อุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องอาทิ ธุรกิจบรรจุภัณฑ์ ธุรกิจขนส่งและประกันภัย เป็นต้น ขยายตัวตามไปด้วย

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับยังก่อให้เกิดการจ้างงานจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมอัญมณี หากรวมแรงงานทั้งระบบในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมฯ อาจมีการจ้างงานสูงกว่าล้านคน ซึ่งหมายรวมถึงการจ้างงานบางส่วนจากแรงงานเกษตรกรรมนอกฤดูกาลด้วย

นอกจากนี้ การจ้างงานในแต่ละห่วงโซ่การผลิตยังมีความหลากหลายตั้งแต่ระดับฝีมือแรงงาน ระดับการศึกษา เพศอายุ อีกทั้งวิสาหกิจอัญมณีและเครื่องประดับเกือบทั้งหมดดำเนินการโดยผู้ประกอบการไทยรายย่อยและไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและเงินทุนจากต่างชาติมากนัก กล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นอุตสาหกรรมส่งออกสำคัญที่ผู้ประกอบการไทยมีบทบาทผลักดันส่งเสริมอย่างเต็มที่ การส่งเสริมสนับสนุนใดๆ แก่อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจึงก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศและคนชาติอย่างแท้จริง ขณะที่อุตสาหกรรมส่งออกสำคัญอื่นๆ อาทิ อุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ อุตสาหกรรมยานยนต์ เป็นการลงทุนของกิจการข้ามชาติที่เข้ามาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแรงงานต้นทุนต่ำในประเทศ และสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนจากภาครัฐ กิจการเหล่านี้จึงอาจพิจารณาย้ายฐานการผลิตออกจากไทยไปยังประเทศอื่นที่สามารถสร้างความได้เปรียบในการดำเนินกิจการได้ทุกเมื่อ

พลอยก้อน...ฟันเฟืองขับเคลื่อนอุตสาหกรรม

แม้ประเทศไทยมีชื่อเสียงเป็นศูนย์กลางการผลิตและการค้าพลอยสีที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก อันมีรากฐานมาจากความสามารถหรือภูมิปัญญาไทยในการเพิ่มคุณค่าให้แก่สินแร่ใต้ผืนดินไทย หากแต่ปัจจุบันวัตถุดิบพลอยก้อนซึ่งเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมพลอยสีไทยนั้นต้องนำเข้าจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด โดยมีช่องทางหลักผ่านการนำเข้าของชาวต่างชาติโดยเฉพาะบุคคลธรรมดาที่นำวัตถุดิบพลอยก้อนติดตัวเข้าประเทศมาด้วย ช่องทางนี้ยังเป็นช่องทางสำคัญในการจัดหาวัตถุดิบของผู้ประกอบการไทยในอุตสาหกรรมต้นน้ำโดยเฉพาะรายย่อยซึ่งมีข้อจำกัดในการจัดหาวัตถุดิบโดยตรงจากประเทศแหล่งวัตถุดิบ

นอกจากนี้ปัจจุบันประเทศเจ้าของแหล่งวัตถุดิบบางประเทศได้นำนโยบายมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มวัตถุดิบพลอยก้อนในประเทศโดยมีให้มีการนำวัตถุดิบพลอยก้อนออกนอกประเทศเว้นแต่พลอยนั้นได้ผ่านกระบวนการการผลิต/การสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศแล้ว ทำให้ภาคอุตสาหกรรมไทยต้องเผชิญกับภาวะการขาดแคลนวัตถุดิบอยู่เรื่อยๆ อีกทั้งมาตรการทางการค้าของประเทศคู่แข่งอย่างฮ่องกง ที่เอื้ออำนวยต่อธุรกรรมการค้ายังมีส่วนให้พ่อค้าพลอยต่างชาติเลือกนำวัตถุดิบไปจำหน่ายในประเทศคู่แข่งแทน ขณะที่การนำเข้าพลอยเข้ามายังประเทศไทยนั้นแม้ไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรแต่ต้องดำเนินการพิธีการศุลกากรตามที่กำหนด กล่าวคือแสดงใบกำกับสินค้า (หากมี) หรือจัดทำใบขนขาเข้าพิเศษ นอกจากนี้ยังต้องชำระภาษีที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อย่างภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ผ่านด่านแทนที่และไม่สามารถขอคืนได้ แม้พลอยดังกล่าวไม่ได้จำหน่ายและชาวต่างชาติได้นำติดตัว

กลับออกนอกประเทศไปด้วย ซึ่งประเด็นนี้ถือเป็นภาระสำหรับพ่อค้าพลอยต่างชาติจนทำให้พ่อค้าเหล่านั้นนำพลอยไปจำหน่ายในประเทศอื่นเป็นเหตุให้ประเทศไทยเสียโอกาสในการเลือกซื้อวัตถุดิบภายในประเทศตนเอง และผู้ประกอบการไทยบางส่วนต้องแบกรับต้นทุนที่สูงขึ้นจากการเดินทางไปจัดซื้อวัตถุดิบในต่างประเทศ

การมีภาระภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวข้างต้นเป็นแรงผลักดันส่วนหนึ่งที่ทำให้บรรดาชาวต่างชาติที่นำพลอยก้อนเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยเลือกที่จะหลีกเลี่ยงการค้าแล้วสินค้าต่อเจ้าหน้าที่ ณ ด่านผ่านแดน จนก่อให้เกิดผลกระทบที่ตามมาอีกหลายประการ อาทิเช่น ปัญหาพ่อค้าต่างชาติถูกจับกุมอยู่เนืองๆ เนื่องด้วยเมื่อมีการตรวจค้นแล้วปรากฏพบพลอยก้อนติดตัวชาวต่างชาติมักถูกร้องขอให้แสดงเอกสารกำกับสินค้า ดังนั้นหากผู้นำเข้าไม่ได้นำเอกสารติดตัวหรือไม่ได้สำแดงและจัดทำใบขนขาเข้าพิเศษขณะนำสินค้าผ่านแดนเข้ามา ผู้นำเข้าต่างชาตินั้นจะถูกยึดพลอยรวมทั้งอาจถูกปรับ/จับกุมได้ อีกทั้งยังสร้างความกังวลใจให้แก่ผู้นำเข้าต่างชาติที่ติดต่อยกสินพลอยก้อนที่ถูกยึดเป็นของกลางนั้นว่าอาจถูกสับเปลี่ยนได้ เป็นต้น ผลสืบเนื่องที่กล่าวมานี้ยังมีส่วนกระตุ้นให้พ่อค้าพลอยต่างชาติเลือกที่จะนำวัตถุดิบไปจำหน่ายในประเทศคู่แข่งแทนที่จะนำเข้ามายังประเทศไทย ส่งผลทางตรงต่อการขาดแคลนวัตถุดิบอัญมณีในภาคอุตสาหกรรมฯ ซึ่งย่อมจะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังเป้าหมายการก้าวสู่สถานภาพการเป็นศูนย์กลางการผลิตและการค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่สำคัญของโลกอีกด้วย

มาตรการแก้ไขปัญหาจากภาครัฐ

ในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการแก้ไขบรรเทาปัญหาต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมฯ ภาครัฐโดยกระทรวงพาณิชย์จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานบูรณาการในการจัดระเบียบการค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่มีอธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศเป็นประธานขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2548 การหารือและแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ ภายในคณะทำงานบูรณาการฯ ซึ่งได้นำข้อสรุปในที่ประชุมยื่นเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นผลให้กฎระเบียบอันเป็นอุปสรรคหลายประการได้รับการแก้ไขและผ่อนคลายลงเป็นลำดับ อาทิ การจัดทำใบขนขาเข้าพิเศษให้แก่ผู้ประกอบการไทยซึ่งนำเข้าพลอยก้อนที่ไม่มีใบกำกับสินค้าใช้เป็นเอกสารกำกับนำเข้าและเป็นหลักฐานสำหรับใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ค้าพลอยชาวต่างชาติในการยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานของ

คนต่างด้าวในวันเสาร์โดยเฉพาะในพื้นที่แหล่งซื้อขายสำคัญอย่างจังหวัดจันทบุรีที่เปิดตลาดพลอยในวันศุกร์และวันเสาร์ และการยกเว้นให้คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศเพื่อซื้อขายสินค้าอัญมณีในระยะเวลาไม่เกิน 15 วันไม่ต้องขอรับใบอนุญาตทำงาน แต่จะต้องแจ้งให้กรมการจัดหางานทราบตามแบบที่กำหนดไว้พร้อมเพิ่มช่องทางการแจ้งทางโทรสารได้ เป็นต้น

ล่าสุดรัฐบาลได้ออกมาตรการทางภาษีสำหรับวัตถุดิบพลอยก้อนซึ่งให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการรายย่อยที่เป็นบุคคลธรรมดาให้ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้ามาเพื่อขายหรือการขายวัตถุดิบพลอยก้อนและเสียภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายไว้ตามอัตราที่กำหนด นอกจากนี้กรมสรรพากรยังได้ปรับปรุงเงื่อนไขการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถใช้สิทธิประโยชน์ได้กว้างขวางขึ้น

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้นำเข้าหรือผู้ขายที่เป็นบุคคลธรรมดา

ตั้งแต่วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2553 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2554 ผู้นำเข้าหรือผู้ขายพลอยก่อนที่เป็นบุคคลธรรมดาได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้ามาเพื่อขายหรือการขายพลอยก่อน แต่ไม่รวมถึงอัญมณีเลียนแบบ เพชร ไข่มุก และสิ่งทำเทียมเพชรหรือไข่มุกหรือที่ทำขึ้นใหม่¹ โดยผู้นำเข้าต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพื่อจัดทำแบบแสดงรายการนำเข้า-ส่งออกอัญมณีที่ยังมิได้เจียรระไน พร้อมแสดงเอกสารประกอบต่างๆ ได้แก่ หนังสือเดินทาง บัญชีราคาสินค้า (Invoice) (ถ้ามี) หรือหลักฐานอื่นที่แสดงน้ำหนักหรือราคาของพลอยก่อนที่นำติดตัวเข้ามา

แบบแสดงรายการนำเข้า-ส่งออกฯ ดังกล่าวจะถูกจัดทำขึ้นจำนวน 4 ฉบับ เมื่อบันทึกข้อมูลและลงลายมือชื่อพร้อมลงวันเดือนปีกำกับทั้งของผู้นำเข้าและเจ้าหน้าที่ศุลกากรเมื่อตรวจสอบของและส่งมอบคืนแก่ผู้นำเข้าแล้ว เอกสารดังกล่าวจะส่งมอบให้แก่ผู้นำเข้าจำนวน 2 ฉบับโดยฉบับที่ 1 ส่งมอบให้พร้อมเอกสารประกอบการยื่นขอจัดทำแบบแสดงรายการนำเข้า-ส่งออกฯ และฉบับที่ 2 ส่งมอบพร้อมพลอยก่อนนำเข้า ส่วนฉบับที่ 3 จะถูกเก็บไว้ ณ สนามบินศุลกากรหรือด่านศุลกากรที่นำของเข้า และฉบับที่ 4 ส่งให้แก่สรรพากรพื้นที่ภายใน 5 วันทำการ ทั้งนี้ผู้นำเข้าจะต้องเก็บรักษาเอกสารทั้งสองฉบับไว้เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการนำพลอยก่อนที่เหลือจำหน่ายออกนอกประเทศ

เมื่อพลอยก่อนนำเข้าถูกนำออกขาย ผู้มีเงินได้จากการขายพลอยดังกล่าวจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในลักษณะของภาษีหัก ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 1 โดยผู้ซื้อเป็นผู้หักภาษีไว้ กล่าวคือ ผู้นำเข้าหรือผู้ขายพลอยก่อนที่เป็นบุคคลธรรมดาได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 แต่จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ 1 แทน และได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินได้พึงประเมินจากการขายพลอยก่อนดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา² อีก ซึ่งถือว่าเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้นำเข้าหรือผู้ขายอัญมณีในการเสียภาษีอีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ผู้มีเงินได้ต้องไม่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ใช้สิทธิยกเว้น

ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 311) พ.ศ. 2540 และต้องเก็บหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายและใบเสร็จรับเงินเพื่อเป็นหลักฐานการเสียภาษีและนำส่งไว้แล้วแสดงต่อเจ้าพนักงานประเมิน

ส่วนพลอยก่อนที่เหลือจากการนำเข้ามาเพื่อขายและจะนำกลับออกนอกประเทศนั้น บุคคลผู้ส่งของออกจะต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรพร้อมยื่นเอกสารประกอบได้แก่ หนังสือเดินทางแบบแสดงรายการนำเข้า-ส่งออกอัญมณีที่ยังมิได้เจียรระไน ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ซึ่งได้รับเมื่อนำของเข้า และหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายพร้อมใบแบบหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย/ใบเสร็จรับเงินสำหรับการซื้อขายพลอยก่อนที่นำเข้ามาเพื่อขายนั้น เมื่อตรวจสอบและบันทึกข้อมูลพร้อมลงลายมือชื่อและวันเดือนปีในแบบแสดงรายการนำเข้า-ส่งออกฯ แล้ว ผู้ส่งของออกจะได้รับพลอยก่อนคืนพร้อมแบบแสดงรายการนำเข้า-ส่งออกฯ ฉบับที่ 1 และเอกสารประกอบที่ยื่นไว้ ส่วนฉบับที่ 2 จะจัดเก็บไว้ ณ สนามบินศุลกากรหรือด่านศุลกากรที่ส่งของออก

หากเจ้าหน้าที่ศุลกากรตรวจสอบพบว่า น้ำหนักพลอยก่อนที่ต้องการนำกลับแต่ละรายการน้อยกว่าน้ำหนักรวมแต่ละรายการของพลอยก่อนที่นำเข้ามาตามข้อมูลที่ปรากฏในแบบแสดงรายการนำเข้า-ส่งออกฯ หักด้วยน้ำหนักพลอยก่อนตามหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายและใบแบบหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย/ใบเสร็จรับเงิน ผู้ส่งของออกนั้นจะต้องชำระภาษี (เงินได้บุคคลธรรมดา) เพิ่มเติมซึ่งคำนวณจากมูลค่าของพลอยก่อนที่ขาดไปนั้น (น้ำหนัก X ราคา) โดยสามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 75 ได้ (มาตรา 40 (8) แห่งประมวลรัษฎากรสำหรับการคำนวณตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 มาตรา 8 (11)) และค่าลดหย่อนส่วนตัวได้จำนวน 30,000 บาท (สามหมื่นบาทถ้วน) (ตามมาตรา 47 แห่งประมวลรัษฎากร)

¹ ตาม พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 493) พ.ศ. 2553 ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้ามาเพื่อขายหรือการขายพลอย ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน โอปอล นิล เพทาย ไพฑูรย์ หยก และอัญมณีที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน เฉพาะที่ยังมิได้เจียรระไน แต่ไม่รวมถึงสิ่งทำเทียมมัตตุดังกล่าวหรือที่ทำขึ้นใหม่ เพชร ไข่มุก และสิ่งทำเทียมเพชรหรือไข่มุกหรือที่ทำขึ้นใหม่ ให้แก่ผู้นำเข้าหรือผู้ขายที่เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งมิใช่ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

² ตาม พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 494) พ.ศ. 2553 ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งมิใช่ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคลที่มีเงินได้พึงประเมินจากการขายพลอย ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน โอปอล นิล เพทาย ไพฑูรย์ หยก และอัญมณีที่มีลักษณะทำนองเดียวกันเฉพาะที่ยังมิได้เจียรระไน แต่ไม่รวมถึงสิ่งทำเทียมมัตตุดังกล่าวหรือที่ทำขึ้นใหม่ เพชร ไข่มุก และสิ่งทำเทียมเพชรหรือไข่มุกหรือที่ทำขึ้นใหม่ และได้ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายไว้แล้วตามอัตราที่กฎหมายกำหนด เมื่อถึงกำหนดยื่นรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินได้พึงประเมินจากการขายอัญมณีดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา 48(1) และ (2) แห่งประมวลรัษฎากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

การปรับปรุงเงื่อนไขการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน

แม้ว่าตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมาภาครัฐได้ออกกฎหมายยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับสำหรับการนำเข้าหรือการขายวัตถุดิบทั้งอัญมณีและโลหะมีค่า (พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 311) พ.ศ. 2540 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 367) พ.ศ. 2543) หากแต่ผู้ประกอบการนั้นจะต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและมีคุณสมบัติดังนี้

- (1) เป็นสมาชิกสมาคมอัญมณีสมาคมใดสมาคมหนึ่ง
- (2) มีความมั่นคงต่อเนื่องในการประกอบกิจการ
- (3) มีประวัติการเสียภาษีที่ดี
- (4) ได้แจ้งการประกอบกิจการต่ออธิบดีกรมสรรพากรตามแบบแจ้งการประกอบกิจการนำเข้าหรือขายอัญมณี ทองคำขาว ทองขาว เงิน และพลาตตินัม โดยต้องมีข้อความอย่างน้อยตามแบบ ภ.พ.01.5 ซึ่งต้องยื่น ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ หรือสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่สำหรับผู้ประกอบการที่มีสถานประกอบการหลายแห่ง

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการจำนวนไม่น้อยยังไม่อาจเข้าสู่ระบบผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ เนื่องด้วยติดเงื่อนไขคุณสมบัติบางประการที่ไม่เอื้ออำนวยและ/หรือก่อให้เกิดความสับสน กรมสรรพากรจึงได้ออกประกาศอธิบดีกรมสรรพากรลงวันที่ 27 มกราคม 2553 ในการปรับปรุงแก้ไขเงื่อนไขคุณสมบัติผู้ประกอบการจดทะเบียนเพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติและสามารถใช้สิทธิประโยชน์ได้กว้างขวางขึ้นดังนี้

(1) เป็นสมาชิกสมาคมอัญมณีสมาคมใดสมาคมหนึ่ง หรือเป็นสมาชิกหอการค้าไทย หรือเป็นสมาชิกสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(2) มีความมั่นคงและน่าเชื่อถือ จากเดิมที่กำหนดให้มีความมั่นคงต่อเนื่องในการประกอบกิจการและมีประวัติการเสียภาษีอากรที่ดี ซึ่งมีปัญหาในการตีความเพื่อปฏิบัติเป็นอย่างมาก

(3) ได้แจ้งการประกอบกิจการต่ออธิบดีกรมสรรพากรตามแบบแจ้งการประกอบกิจการนำเข้าหรือขายอัญมณี ทองคำขาว ทองขาว เงิน และพลาตตินัม โดยต้องมีข้อความอย่างน้อยตามแบบ ภ.พ.01.5 ซึ่งต้องยื่น ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ หรือสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่สำหรับผู้ประกอบการที่มีสถานประกอบการหลายแห่ง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร

ตาม ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 178) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับผู้นำเข้าและผู้ขายพลอยก่อน (แต่ไม่รวมถึงอัญมณีเลียนแบบเพชร ไข่มุก และสิ่งทำเทียมเพชรหรือไข่มุกหรือที่ทำขึ้นใหม่)³ ที่จะได้รับสิทธิยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ดังนี้

- (1) ต้องไม่เป็นการนำเข้าพลอยดังกล่าวมาใช้ในกิจการของตนเองหรือบุคคลอื่นโดยมิใช่การนำเข้าเพื่อขาย
- (2) ต้องไม่เป็นการนำเข้าพลอยดังกล่าวมาเพื่อการรับจ้างเจียรไนหรือการรับจ้างผลิตอัญมณีที่เป็นเครื่องประดับหรือของใช้ใดๆ
- (3) ต้องไม่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ใช้สิทธิยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 311) พ.ศ. 2540

(4) ต้องนำเข้าพลอยก่อนมาพร้อมกับการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรและต้องยื่นแบบแสดงรายการการนำเข้า-ส่งออกอัญมณีที่ยังมิได้เจียรไน พร้อมกับแสดงพลอยก่อนนำเข้าดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานศุลกากรในขณะที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร

กรณีการขายพลอยก่อนที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 493) พ.ศ. 2553) ผู้ขายดังกล่าวต้องไม่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ใช้สิทธิยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 311) พ.ศ. 2540

³ ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 178) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการนำเข้าเพื่อขายหรือการขายพลอย ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน โอปอล นิล เพทาย ไพฑูรย์ หยก และอัญมณีที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน เฉพาะที่ยังมิได้เจียรไน แต่ไม่รวมถึงสิ่งทำเทียมวัตถุดิบดังกล่าวหรือที่ทำขึ้นใหม่ เพชร ไข่มุก และสิ่งทำเทียมเพชรหรือไข่มุกหรือที่ทำขึ้นใหม่

แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

แบบแสดงรายการนำเข้า-ส่งออกอัญมณีที่ยังมิได้เจียรไน

แบบแสดงรายการนำเข้า - ส่งออก อัญมณีที่ยังมิได้เจียรไน Declaration for Import and Export of Rough Precious Stones				ฉบับที่ No.
ชื่อผู้นำเข้า 0 นาย..... 0 นาง..... 0 นางสาว..... Name of Importer Mr. Mrs. Mss.		นามสกุลพาหนะ..... สัญชาติ..... Passport No Nationality		วันเดือนปีเกิด Date of Birth
โดย (ชื่อพาหนะ)..... By (Name of Vehicle)		ประเทศต้นทาง..... Country of Consignment		เลขที่ใบเสร็จค้าปลีก (ถ้ามี) Invoice no (if any)
ผู้นำเข้าได้รับสินค้าอัญมณีเข้ามาในราชอาณาจักร ดังนี้ : The Importer brings the following items into the Kingdom of Thailand.				
ส่วนที่ 1 IMPORTATION		ส่วนที่ 2 RE-EXPORTATION		
ลำดับ No	ประเภทพิธีศุลกากร Tariff Code	ชื่อสินค้า Description	น้ำหนัก / หน่วย Weight and Unit	ราคา Value
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
		รวม Total		
ข้าพเจ้ารับทราบว่า จะต้องนำแบบแสดงรายการฉบับนี้ พร้อมเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาแสดงให้กับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ในระดับต้นทางก่อนออกใบเอกสารขาออก หากไม่นำมาแสดงจะตกดำเนินอากรตามกฎหมาย : This declaration shall be presented on my departure, or penalty in the alternative.				
สำหรับผู้นำเข้า (Import Weight)		สำหรับผู้นำเข้าที่ผู้ศุลกากร		
1. น้ำหนักของผู้นำเข้า (Import Weight)		ได้นำเข้า ณ		
2. น้ำหนักของผู้นำออก (Export Weight)		เสร็จพิธีการนำเข้า.....		
3. น้ำหนักที่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย (Withholding Tax by Weight)		เสร็จประจำตัวผู้เสียภาษีอากร		
4. น้ำหนักที่แตกต่างกัน (1-2-3) (Difference in Weight 1-2-3)		ผลการตรวจ		
5. มูลค่าที่แตกต่างกัน (Difference in Value)		พบของผู้นำเข้าจริงถูกต้องครบถ้วน		
6. จำนวนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax Calculation)		ได้ตรวจปล่อยและส่งมอบของให้แก่ผู้นำเข้าเรียบร้อยแล้ว		
7. เงินเพิ่ม (ถ้ามี) (Surcharge) (If any)		โดยถูกต้องแล้ว		
8. รวมภาษีที่ต้องชำระ (6+7) (Tax Liability 6+7)		เมื่อวันที่		
คำยักกร (.....) In Words		เวลา..... น.		
ลายมือชื่อ เจ้าพนักงานประเมิน Signature of Assessment Officer		ลายมือชื่อ ผู้นำออก Signature of Exporter		
..... Date	 Date		
		ส่วนที่ 2.1 สำหรับผู้นำเข้าที่ผู้ศุลกากร		
		ได้ส่งออก ณ		
		โดย		
		วันที่		
		ผลการตรวจ		
		[] ส่งออกถูกต้องครบถ้วนตามจำนวนที่นำเข้า		
		[] ส่งออกไม่ครบถ้วนตามจำนวนที่นำเข้า		
		พบของที่ส่งออกจริง จำนวน		
		รวม		
		เมื่อวันที่		
		ลายมือชื่อ จนท.ศุลกากร		
	 Date		

แบบ ภ.พ.01.5 (จำนวน 2 หน้า)

 <p>แบบแจ้งการประกอบกิจการนำเข้าหรือขาย อัญมณี ทองคำขาว ทองขาว เงิน และพลาตินียม ภ.พ. 01.5</p>	ทะเบียนบริษัทเลขที่..... วันเดือนปีที่รับ..... เจ้าหน้าที่ผู้รับ.....
มีเนื้อ อธิบดีกรมสรรพากร ผ่าน สรรพากรพื้นที่.....	
1. ชื่อผู้ประกอบการ..... เลขประจำตัวผู้เสียภาษี..... ชื่อสถานประกอบการ..... ชื่อภาษาอังกฤษ (ถ้ามี)..... สถานประกอบการ/สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ต.รอกก/ซอย..... ถนน..... แขวงตำบล..... เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... ทะเบียนพาณิชย์ทะเบียนนิติบุคคลเลขที่..... วันเดือนปีที่จดทะเบียนพาณิชย์นิติบุคคล..... จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อวันที่..... มีสาขารวมทั้งสิ้น..... สาขา (โปรดกรอกด้านหลัง) เป็นสมาชิกของสมาคมอัญมณีคือ สมาคม..... ยื่นแบบแสดงรายการ ภ.พ.30 ☐ รวมกันที่..... ☐ แยกยื่นเป็นรายสาขา	
2. เจ้าเข้า..... ในฐานะ..... ของบริษัทข้างต้นตาม 1. มีความประสงค์แจ้งการประกอบกิจการนำเข้าหรือการขาย เพชร พลอย หินทับทิม มรกต บุษราคัม โทมม โอปอล นิล เพทาย ไพฑูริย์ หยก ไข่มุก และอัญมณีที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน รวมทั้งสิ่งทำเทียมหรือสิ่งคล้ายที่หุ้มชั้นในทองคำที่ขีมิได้ประกอบขึ้นเป็นตัวเรือนหรือรูปพรรณ เพื่อใช้ในการผลิตอัญมณีที่เป็นเครื่องประดับหรือของใช้ใดๆ และการนำเข้าหรือการขายทองคำขาว ทองขาว เงิน และพลาตินียม เฉพาะที่ขีมิได้ประกอบขึ้นเป็นรูปพรรณ ของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่จะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรฯ ลงวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2546 ข้าพเจ้าขอรับรองว่ารายการที่แจ้งไว้ข้างต้นเป็นรายการที่ถูกต้องสมบูรณ์ทุกประการ ลงชื่อ..... ผู้ประกอบการ (.....) อื่นวันที่.....	
หมายเหตุ 1. แบบ ภ.พ.01.5 ให้อื่น 1 ชุด 2 ฉบับ เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจความถูกต้องของการกรอกแบบแล้ว ให้ถ่วงรับในข้อบังคับบนขานี้ และให้มอบฉบับที่ 2 คืนให้ผู้ประกอบการเก็บไว้เป็นหลักฐาน 2. กรณีมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้ยื่นแบบ ภ.พ.01.5 ๗ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่อยู่ในท้องที่ความรับผิดชอบ	

สาขาที่ 1	ชื่อ.....	เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....	ชื่อสถานประกอบการ.....	เลขที่.....	หมู่ที่.....	ต.รอกก/ซอย.....	ถนน.....	แขวงตำบล.....	เขต/อำเภอ.....	จังหวัด.....	รหัสไปรษณีย์.....	โทรศัพท์.....
สาขาที่ 2	ชื่อ.....	เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....	ชื่อสถานประกอบการ.....	เลขที่.....	หมู่ที่.....	ต.รอกก/ซอย.....	ถนน.....	แขวงตำบล.....	เขต/อำเภอ.....	จังหวัด.....	รหัสไปรษณีย์.....	โทรศัพท์.....
สาขาที่ 3	ชื่อ.....	เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....	ชื่อสถานประกอบการ.....	เลขที่.....	หมู่ที่.....	ต.รอกก/ซอย.....	ถนน.....	แขวงตำบล.....	เขต/อำเภอ.....	จังหวัด.....	รหัสไปรษณีย์.....	โทรศัพท์.....
สาขาที่ 4	ชื่อ.....	เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....	ชื่อสถานประกอบการ.....	เลขที่.....	หมู่ที่.....	ต.รอกก/ซอย.....	ถนน.....	แขวงตำบล.....	เขต/อำเภอ.....	จังหวัด.....	รหัสไปรษณีย์.....	โทรศัพท์.....
สาขาที่ 5	ชื่อ.....	เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....	ชื่อสถานประกอบการ.....	เลขที่.....	หมู่ที่.....	ต.รอกก/ซอย.....	ถนน.....	แขวงตำบล.....	เขต/อำเภอ.....	จังหวัด.....	รหัสไปรษณีย์.....	โทรศัพท์.....

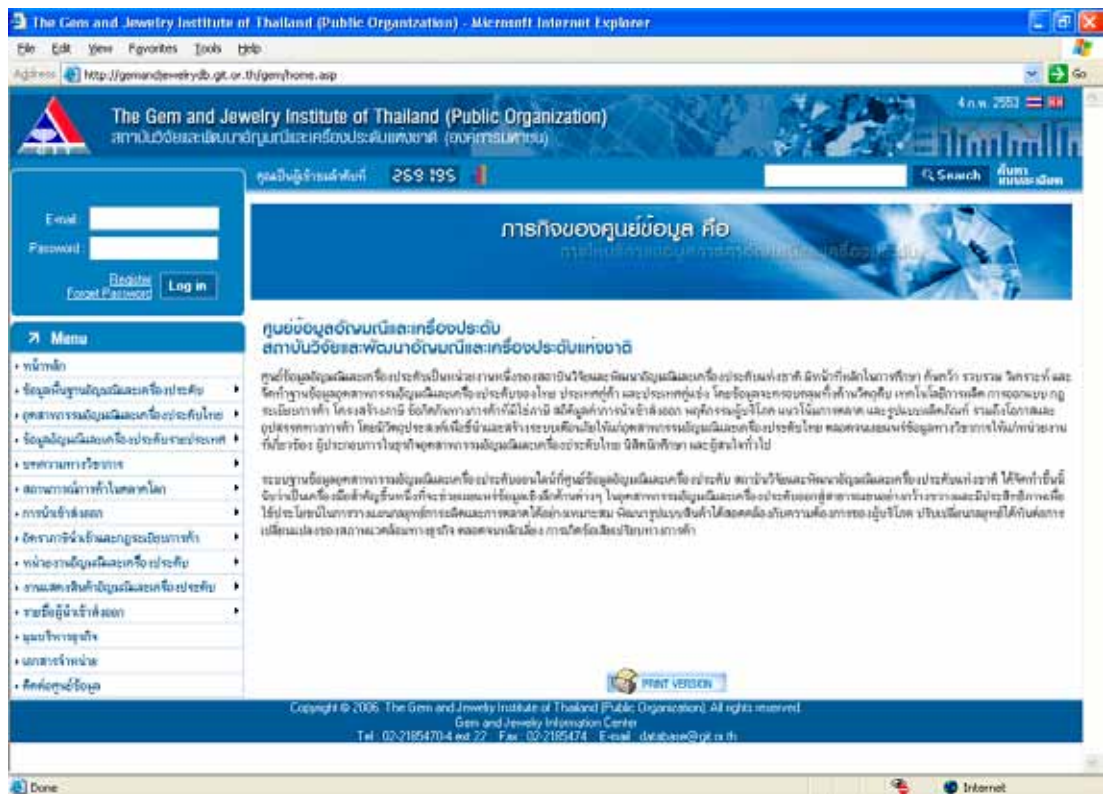
(ถ้าไม่มีขอใช้กระดาษต่อ)

เอกสารที่แนบพร้อมแบบแจ้ง ภ.พ. 01.5	
1. สำเนาภาพถ่ายหลักฐานการเป็นสมาชิกสมาคมอัญมณี จำนวน	1 ฉบับ
2. สำเนาภาพถ่ายทะเบียนพาณิชย์หรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลฉบับล่าสุด จำนวน	1 ฉบับ
3. ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ประกอบการ หรือในส่วนผู้จัดการ หรือกรรมการผู้จัดการผู้มีอำนาจลงนามของนิติบุคคล จำนวน	1 ฉบับ
และภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ (กรณีมอบอำนาจ) จำนวน	1 ฉบับ
4. สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีหรือการของผู้ประกอบการ จำนวน	1 ฉบับ

ภารกิจของศูนย์ข้อมูลคือ การให้บริการข้อมูลการค้าอัญมณี และเครื่องประดับที่ถูกต้องและทันเหตุการณ์

ระบบฐานข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับออนไลน์ซึ่งจัดทำขึ้นโดยศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับของสถาบัน เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเผยแพร่ข้อมูลเชิงลึกด้านต่างๆ ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับสู่สาธารณชนอย่าง กว้างขวางและมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนกลยุทธ์การผลิตและการตลาดได้อย่างเหมาะสม พัฒนา รูปแบบสินค้าได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ทางธุรกิจ ตลอดจนหลีกเลี่ยงการเกิดข้อเสียเปรียบทางการค้า

ระบบฐานข้อมูลออนไลน์นำเสนอข้อมูลด้านการตลาดอัญมณีและเครื่องประดับ สถิติมูลค่าการนำเข้าส่งออก กฎระเบียบการค้า อัตราภาษีศุลกากร งานแสดงสินค้าและการประชุมสัมมนานานาชาติด้านอัญมณีและเครื่องประดับ รายชื่อผู้นำเข้าในประเทศคู่ค้าที่สำคัญ รายชื่อผู้ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไทย ฯลฯ ผู้สนใจสามารถใช้บริการได้โดย ไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ เพียงคลิกเข้าไปที่ <http://gemandjewelrydb.git.or.th/gem>

จัดทำและเผยแพร่โดย สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) อาคารวิจัยและตรวจสอบอัญมณี ชั้น 6 ในบริเวณคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 02 218 5470-4 โทรสาร 02 218 5474 เว็บไซต์ www.git.or.th อีเมล jewelry@git.or.th

เอกสารฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) การพิมพ์ซ้ำหรือการนำข้อมูลทั้งหมดหรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดไปเผยแพร่ไม่ว่าจะโดยวิธีการใดก็ตาม จะต้องได้รับการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)